

Latweefchu Uwifes.

Ur augtas Gewefchanas = Kummissiones finnu un nowehleschanu.

Nr. 49. Zettortdeenâ 8tâ Dezember 1827.

No Jelgawas 5tâ Dezembere.

Muhfu widdû jau fenn labš seemas zelfch bijis, un jebfchu muhfu Leeluppe, ta beefa sneega dehl, kas pee falnas eefahkuma ar putteneem fä-kritte, naw stipri fafallufi, tã ka tiffai fchkehr-fam drihft pahrbraukt, tomehr wiffur ar kam-manahm brauzam, un mehš brihnojamees, kad redsam, ka tee no Saldas un Kuldigas puffes wehl ar ratteem pee mums atbrãuz; bet mehš arri dširdam, ka us Leepajas leelzellu tiffai no Uppesmuischas tas seemas zelfch eefahk. Scho-deen tik stipri kuhft, ka mums bail, woi tee, kas no Ribges muhš apmeklejuſchi, labbi par Daugawu warrehs atpakkal braukt.

* * *

No lohpu mehra ispleschanas mehš taggad gan ne dabujam dširdiht, bet eefch daſchahm Pauls-gnadesmuischas mahjahm wehl lohpi noſprahgft, zaur to ka tee darbineeki, kas muischã tohs apfirguſchus lohpus noſitte un aprakke, woi ne wihschoja fawas paſtalas nomeſt un ſadegt, woi ar ſaweem raggum ar ſalmeem, kur tee noſprahguſchi lohpi bij wirfũ, us ſawahm mahjahm pee kuhitim nobrauze un ſcho breeſnigu mehri ušneſſe. Kur darbineeki paſchi jo prahtigi bijuſchi, jeb kur ſaimneeki un ſaimneezeš jo ruhpi gi us to ušſkatuſcho, tur no ſchihs nelaimes mahjas palikke iſglahbtas.

Stahſti, kã Widſemme Wahzeſcheem irr paſihſtama tappuſi.

— Kad waizahſ tohp, no kahdas dšuntas to Widſemmes lauſchu tehwi tehwi nahk, un kas tee preekſch tuhftoſcheem gaddeem bijuſchi, tad tas gan ne tohp no wiſſeem weenadi teiktš un parahdihtš; tahdas ſinnas un ſihmes tomehr

irr, kas rahda, ka tee Latweeſchi no teem paſcheem tehweem zellahš, no kurreem tee Kreemi, Pohli, Behmji un Wendeneeſchi nahk, kã tas arridſan pee winnu wallodas prohtams, jo teem Latweeſcheem irr ſawã wallodã dauhš tahdi wahrdi, kas teem taggadim mimeteem laudim ſawã wallodã irr. Tas leekahš tã, kã winni, no Meſlenburgeru jeb Pruhſchu ſemmes no zitteem laudim iſdſiht, ſchã ſemme (Widſemme) eenahkuſchi, kurrã winni ſaworup dšihwodami meerã palikkufchi, un wairodamees ſchinni ſemme irr iſplattijufchees; — bet teem Wahzeefcheem un zitteem laudim, kas tahlu no winneem dšihwoja, bij winni wiſſai neſinnami, itt kã winni ne buhtu paſaulẽ bijuſchi.

Tu gan dohma: kad tee Wahzeefchi ſcho ſemmi ne irr ſinnajuſchi, kã tad winni irr eenahkuſchi? Dšird ween, tas tã notikke: Tee laudis, kas wiſſur juhrmallãš dšihwoja, mahzijahš allaſchin wairak ar laiwahm pahr juhru eet, ka winni ar prezzu pahrdohſchanu un pirkſchanu ko pelniht warretu, un no zittahm ſemnehm tahš leetas dabuht, kas paſcheem ne bija. Zaur to bij teem Brehmeru prezzineekeem ta Pinnu un Zggaunu ſemme ſinnama tappuſi, us ko winni daſchahrt ar laiwahm nogahje. Tas gaddijahš weenu reiſi, ka ſchee prezzineeki, us Mehweles puffi gribbedami noeet, nejaufchi un bez ſinnas zaur weenu leelu wehja gairu no leelas juhraš garr kalka-raggu maſã juhrã un zaur gatwu eekſch Daugawas eedſiht, brihnodamees ſcho Widſemmi, kas winneem lihds ſchim neſinnama bija, uſgahje. Tas notikke 1158 gaddã pehz Kriſtus peedſimſchanas. Winni atradde garr Daugawu tohs Lihwuju laudis preekſchã un nomannija no winnu wallodas un dšihwoſchanas buhſchanas, ka tee ſawadi laudis eſfoſchi, kas ilgu laiku paſchi ſawã wallã eekſch paganu buh-

ſchanas dſihwojuſchi. Tee Lihwi uſnehme tohs Wahzeefchus mihligi, jo ſchee turrejahs arridſan mihligi prett winneem, tohs ar kahdahm glihtahm leetahm, fo winni no Wahzſemmes bij lihds wedduſchi, apdahwinadami un labbinadami; — kahds darbs teem Lihwjeem gauſchi patiffe; tapehz paliffe winni arri teem Wahzeefcheem par labbeem draugeem. Tee Wahzeefchi atradde pee teem Lihwjeem dauds waſkus un zittu prezzi, fo winni, teem ar naſiſcheem un ar zittu lihdsibu maſſadami, us ſawu ſemmi lihds wedde. Pehz to laiku nahze winni ifgadda us ſcho ſemmi, teem Lihwjeem ſahli un zittas waijadſigas leetas atwedami, un no winnem tahdu prezzi dabbudami, kaſ winneem bija. Zaur to tappe tee Wahzeefchi un tee Lihwi ſawâ ſtarpâ allaschia wairak paſiſtami.

Bet tee Wahzeefchi, ſawus Lihwu draugus eefſch paganu buhſchanas redſedami, atwedde 1186 gadda weenu Katolu baſnizas fungu, ar wahrdu Meinhard, lihds, ka wiſſch ſcheem paganeem Deewa wahrduſ mahzitu; un pehz ſcho nahze wehl zitti baſnizas fungi un Biſkapi, zaur kurre mahzibu un waldischanu tee Widſemneeki pee Katolu tizzibas un appaſſch Biſkapu waldischanas dabbuti, un eefſch ſawas ahrigas dſihwoſchanas buhſchanas par zitteem zilwekeem tappuſchi, ka winnu tehwi zittahrt bijuſchi.

Tee Widſemneeki, kaſ taggadim dſihwo, irr gan no ſaweem tehweem no ſchahm leetahm fo dſirdejuſchi, bet eefſch tahdeem ſtahſteem irr winneem dauds nepateefas leetas teikti, ta, ka daſch, to wezzu laiku atininedamees, fuhds, ſkund un rauda pah ſchahdahm tahdahm leetahm, ne ſinnadams nedſ apdohmadams, kahdu labbumu taſ ſchehligſ Deews no laiſeem us laiſeem pee winneem darrijs, un ka tee Widſemneeki tik laimigi tappuſchi, ka winni tohs ſkaidrus Deewa wahrduſ un weenu iſtenu waldischanu un meerigu buhſchanu, kahda nu ſchinni muſſu laika irr, dabbujuſchi.

ſchihſ winnu neſinnaschanas dehl teek ſchê no taiſneem wezzeem raſteem un ſtahſteem kahda iſſa un ſkaidra ſinna dohta, kaſ ſtahſtihs:

- 1) No Latweeſchu kauſchu ſemmes, kaſ Widſemme ſaukta tohp.
- 2) No Widſemneeku wallobas.
- 3) No winnu waldischanas wezzôs laikôs.
- 4) No winnu ahrigas dſihwoſchanas.
- 5) No winnu paganu netizzibas wezzôs laikôs.
- 6) Ka winni no teem Katolu Biſkapeem pee tahs kriſtigas tizzibas dabbuti.
- 7) Kahda ahriga buhſchana winneem appaſſch Biſkapu un Meifferu fungu waldischanas bijuſi.
- 8) Ka winni to preezas mahzibu irr dabbujuſchi un uſnehmuſchi.
- 9) Kahda buhſchana winneem Pohtu, un
- 10) Sweedru Kehniu laika bijuſi, — un kahda winneem
- 11) Schinni laika appaſſch Kreemu Keiſeru waldischanas irr.

B — 3. *)

*) Ur leclu preeku un pateizibu mehſ to uſnehmuſi, kaſ ſchim zeenigam fungam patihkamſ buhtu, wehl daubſreifehm ar kahdahm lappinahm no tahs jaukaſ grahamatinaſ, kaſ jau ſenn ſarakſtita, bet wehl lihds ſchim naw drikketa un taggad winna rohkâs irr, muſſu amifeſ apdahwinaht.

Labs padohms dahrsneekem.

Kamehr ta ſelta brihwiba Latweeſchus laimo, tee ta ka no meega mohſtahs un atdſihwojahs. Winni atſiſt, ka zilwekſ labbakſ, ne ka putnſ gaisa, ne ka lohps laidara, atſiſt, ka winni no augſta Deewa ne us to ween radditi, lai tik eefſch ſweedreem ſawâ waiga ſtrahdatu un puhledamees zitteem wiſſadus gahrdumus ſagahdatu, bet arridſan paſchi pabriſſcham tahduſ bauditu. Winni tadehl ſchury turp ſahk wiſſu ſawu buhſchanu jaukaki eetaiſiht un labbak nofohpt. Patlabban eefkatt' ikweens, kaſ Latweeſchus mihl' un winneem labklaſchanu wehl', lihgsmodamees, ka pee daſchahm mahjahm tur ſazeklahs ahboludahrſi, fur lihds ſchim tik nahtres, dadſchi un tukſchi, nederrami krummi auge. Bet daſch gan drihs apniht ſawu ahbolu-dahrſu kohpt, tapehz, ka tahryi gaddu no gadda ſeedus maita un lappas notehre, ta ka kohſti, no kurreem augluſ

gaidija, isffattahs fà nowalkata flohta. Bet kad Deems usfuhf scho fohdibu, tad jaw neko warr darrift. — Warr gan! — Klausées tiffai.

See falli tahrpi, kas pawiffam dahrsja-fohfus maita, zettahs no taurineem (tahrpu-dehjeem). No scheem irr tas pellehks tehwinfch spahrnains un warr gan gaisà zeltees, tomehr ne dary winfch nekahdu fahdi. Bet ta mahtite, nejauka un reebiga no isffattifchanas un bes spahrneem, ta irr fkaudiga. Par waffaru tohp ta semmè is-perrinata. Up Mikkeleem, brihscham agrafi wehl, dohdahs ta kahjäs, uskaph us fohkeem un fadehj un peelippina pee pumppureem neskaitamus saltus pautinus, no kurreem pawaffarà isfchittahs tahrpini, kas eefahkumà masti, masti, bet drihs peeaug un nu nefahrtigi seedus un lappas noehd un pohsta. Schi fkaudiga mahtite ne warr zittadi farròs tapt, fà lihshoht. Tai nu wajjaga zettu leegt. Bet fà? — Jaw fenn gaddeem irr Sweedu semmè gudrs wihrs padohnu isdohmajis. Schè tewim tas patz. — Nem ap Mikkeleem tahfi jeb beesu papihri un tinni to paschu plauksta plattumà, pahru pehdu no semmes, apfahrt fohku, tomehr tik zeeti, ka nekäs ne warr par appafschu lihst zaur, kadehl eefsch tahm starpahm fuhnu jeb pakkules warr eebakfiht. To tà aptihstu tahfi jeb papihri nofnehre nu ar pabeesu dahrwu, un tik fo prohti, ka ta fahf apkalst, nodahrwo winnu no jauna, ka arween paleef lihpana. Ur preeku nu dabufi fhattiht, ka tawu fohku fkaugi un ahbolu sagli buhs pakahruschees, peelippufchi un nobeigti; ir eeraudfifi, fà winni fawus pautinus fchuppòs us dahrwu fadehjuschi, kurreem tomehr arri ja-nihft. Pawaffarà, kad nokaff to fuhnu, kas pee fohkeem peemettees, tohp tee tahfchi atkal nonemti. Paschu fohku ne buhs nodahrwoht; tas tad nihftu.

See railbi tahrpi, kas kahpostus brihscham nopohsta, ataug no teem balteem taurineem, kas pa dahrseem fskraid' un fawus dseltenus pautinus pee stahdu lappahm fchuppòs, 30 lihds 50 weenà weetà, peelippina. Kad tad kahposti isstahditi, buhs behrnus pa starpam us dahrsju fuhthiht un list stahdus ruhpigi pahraudfihht un

tohs dseltenus fchuppinius noslauzihf. Kad gaidifi, kamehr tee pautini isperrinati un tahrpi pa kahposteem jaw fahf lihst, tad tohs tik lehti wairs ne isnihzinasi un kahpostus tik ar mohkahm glahbf. Geksch wiffahm leetahm: jif ween warredams, turrees nelaimet prettim, pirms ta wehl flahf. — o —

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no tahs Sleekas pagasta teefas par teem Sleekas fainneekem Klimpe Watte un Ukmensille Jamme, kurrei fawas mahjas labprahrtigi neiditfichanas dehl atberufchi, konkurse nolikta, un teem, kam kahdas taisnas prassifchanas, usdohst, lihds 16tu Dezembere fchinni gaddà pee fchihb pagasta teefas peeteiftees un tahs teefas fpreedumu dfrdeht.

Sleekas pagasta teefa 26tà Oktobera 1827. 2
(Nr. 38.) Kihre Frizze, pagasta wezzakais.
E. v. Massalitinow genannt Schoen, pagasta teefas ftrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Krohna Dsholes muifchas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu jeb zittas prassifchanas pee ta eefsch Wannagu mahjahm nomirruscha Krohna Dsholes muifchas kalpa Janna buhtu, par kurra atlikfuschu mantu konkurse fpreesta, usajinati, ar fchihm fawahm prassifchanahm lihds 8tu Janwara deenu nahf. g. pee fchihb pagasta teefas peeteiftees, jo wehlati ne weens ar ne kahdu prassifchanu ne taps peenemte.

Krohna Dsholes muifchas pagasta teefa 8tà Nowembere 1827. I
(E. W.) ††† Keshpin Zehkabs, preekschschdetais.
(Nr. 409.) E. Lehnert, teefas ftrihweris.

No Krohna Dsholes muifchas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu jeb zittas prassifchanas pee tahs atlikfuschas mantas ta nomirruscha Krohna Abawas muifchas fainneeka Laufmann Ewarta buhtu, usajinati, ar fchihm fawahm prassifchanahm lihds 10tu Janwara deenu nahf. g. pee fchihb pagasta teefas peeteiftees, ar to ihpaschu pamahzifchanu, ka wehlati ne weens wairs ne taps peenemte.

Krohna Dsholes muifchas pagasta teefa 10tà Nowembere 1827. I
(E. W.) ††† Keshpin Zehkabs, preekschschdetais.
(Nr. 419.) E. Lehnert, teefas ftrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu walts u. t. j. pr., tohp no Lahschu pagasta teefas aizinati, tee, kam kahdas parradu praffifchanas no teem diweem fainnee- keem Jehkula Janna un Tschaura Mahrtina, prohti kas irr paschi sawas mahjas dehl truhkuma no- dewufchi, tad nu arri scho mantas konkurse spreestas, un usaizinati, lihds beidscht Dezembera nichnescha schi gadda katris pee schihs pagasta teefas teiktobs. Ka arri no ta nomirruscha Lahschu Kolawas fainneeka Baukscha Geerta, ja gadditobs kahdi parradu deweji, lai arri lihds tam pascham wirf peeminnetam laifam, katris atfauktobs.

Lahschu pagasta teefa 12ta Nowembera 1827. I
 ††† Pagasta wezzakais Beerneek Geerts.
 (Nr. 58.) Skrihweris George.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majestetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walts u. t. j. pr., tohp no Wehrgalles un Webbes pagasta teefas wiffi tee, kam taifnas praffifchanas no ta nomirruscha Webbes fainneeka Bruschu Frizza buhtu, par kurra mantu ta truhkuma pee inventariuma un zittu parradu labbad schimi deena konkurse irr spreesta, scheitan aizinati un fasaufkti, lai diweju mehneschu starpa, prohti lihds 12tu Janwara 1828, ja tai deena kahda swehtdeena eekristu, tad tas us to nahkannu deenu tas weenigais un isflehgschanas termins buhs, woi paschi woi zaur

weetneekeem, fur tahdi peenemmami, pee schihs pa- gasta teefas peeteizahs, un tad sagaida, fo schi teefa pehz likkumeem spreedihs. To buhs wehra nemt.

Wehrgalles pagasta teefa 12ta Nowembera 1827. I
 ††† Kalnei Kristaps, pagasta teefas peefebdetais.

(Nr. 58.) Skrey, pagasta teefas skrihweris.

Tas Wahrnes fullainis Jehkabs irr mirris; ja buhtu kahdam no winna skaidras praffifchanas, tas lai pee saudeschanas sawas teefas lihds 31mu Dezem- bera f. g. Wahrne peemeldetees.

Wahrnes pagasta teefa 26ta Nowembera 1827. 3
 ††† Aufinkallei Ehrnests, pagasta preekschfehdbetais.
 G. C. Jacobson, pagasta teefas skrihweris.

No Alschwanges pagasta teefas tohp sinnamis bar- rihts, kad preeksch kahda laika tam Alschwanges fain- neekam Dahgal Jehkabam diwi kummeli, weens pelleschs un ohts behrs, peeklihdusch, kadehl jau wifapfahrt eeksch tahm klastejahm basnijahm fluddinahts, bet ne weens, kam sbee kummeli peederretu, atfauzees. Kad nu wehl par feschahm neddelahm no schihs deenas ne weens neatsaufsees, tad tee kummeli tai pagasta lahdei par labbu taps pahrdohiti.

Alschwanges pagasta teefa 28ta Nowembera 1827. 3
 ††† Pagasta wezzakais Pihfchle Matsch.
 (Nr. 232.) Teefas skrihweris Meyer.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihge tanni 5ta Dezembera 1827.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 68½ Kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kannepu tappe maksahnts ar	—	70
5 — papihru naudas —	I	35	I — linnu labbakas surtes — —	I	25
I janns dahlderis —	I	30	I — — fliktakas surtes — —	I	—
I puhrs rudsu tappe maksahnts ar	I	20	I — tabaka — —	—	90
I — kweeschu — —	I	35	I — dselses — —	—	70
I — meeschu — —	—	80	I — sweesta — —	I	75
I — meeschu = putrainnu — —	I	50	I muzza silku, preefchu muzzâ — —	6	—
I — ausu — —	—	50	I — — wihfchynu muzzâ — —	6	25
I — kweeschu = miltu — —	2	—	I — farkanas fahls — —	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	50	I — rupjas leddainas fahls — —	5	50
I — rupju rudsu = miltu — —	—	90	I — rupjas baltas fahls — —	4	—
I — sirnu — —	I	20	I — smalkas fahls — —	3	75
I — linnu = sehklas — —	I	75	50 grafchi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kannepu = sehklas — —	I	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weena		
I — kimmenu — —	I	25	maksâ.		

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen; J. D. Braunschweig, Censor.
 No. 508.